

B.A.(Old Pattern 2019) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Supplementary**Examination: March/April-2023****Civil Services (Optional) Paper-I****CSO1: Administration in Pre Independent India****Day and Date: Tuesday, 18/07/2023****Total Marks: 60****Time: 12.30 PM To 2.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 In Ashtapradhan Mandal ----- was working as Foreign Minister.
a) Peshwa b) Sarsenapati c) Sumant d) Justice
- 2 Chhatrapati Shivaji Maharaj divided Swarajya inparts for the convenience of governance.
a) Two b) Three c) Four d) Five
- 3 What was called to Village Panchayat in Shivaji Maharaj Period?
a) Gram Sabha b) Got Sabha c) Panchayat d) None of These
- 4 What was the governor called in the Sultanate?
a) Subhedar b) Mukti c) Jagir d) Ariz
- 5 Which sultan was the first to enumerate the land in the state?
a) Muhammad-bin-Tughlaq b) Allauddin Khilji c) Altamash d) Sikandar Lodi
- 6 Who was established lower courts and appellate courts?
a) Lord Canning b) Lord Clive c) Cornwallis d) Sir John Shor
- 7 Who was known as a Father of Civil Service in India?
a) Lord Wellesly b) Lord Canning c) Sir John Shor d) Cornwallis
- 8 Who was established Board of Trade?
a) Lord Bentink b) Wareen Hasting c) Dalhousie d) Cornwallis
- 9 Who was abolished the Dual System of administration in Bengal?
a) Wareen Hasting b) Cornwallis c) Lord Bentink d) Dalhousie
- 10 Who was proclaimed Permanent Settlement of Land?
a) Cornwallis b) Dalhousie c) Lord Bentink d) Wareen Hasting
- 11 How many Articles were in the 1935 Act?
a) 395 Article b) 321 Article c) 300 Article d) None of these
- 12 Under which law did the Indian people get the right to self-government from the British government?
a) Government of India Act of 1919 b) Government of India Act 1935 c) Council Act of 1909 d) None of these

- 13 By Which law system of Diarchy was adopted in the province?
 a) Government of India Act 1935 b) Council Act of 1909 c) Government of India Act of 1919 d) None of these
- 14 When the Indian National Congress was established?
 a) 1885 b) 1884 c) 1888 d) 1887
- 15 The Governor General's government was first nominated as
- a) Legislative Council b) Executive Council c) Government of India d) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Sultan Period Chief Subhadar of the Province
- 2 Rural system of Chhatrapati Shivaji Maharaj
- 3 Settlement of Land
- 4 Act of 1892

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Ashtapradhan Mandal of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- 2 Explain the provisions of the Pitts India Act, 1784
- 3 Explain the significance of the Act of 1858.
- 4 Discuss about the Administrative Reform Act of 1909.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the Central administration system of Mughal period.
- 2 Explain the administration of Cornwallis Period.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 अष्टप्रधान मंडळात ----- हा परराष्ट्र मंत्री म्हणून काम करित होता.
 अ) पेशवा ब) सरसेनापती क) सुमंत ड) न्यायधीश
- 2 छत्रपती शिवाजी महाराजांनी राज्यकारभाराच्या सोयीसाठी स्वराज्याचेमुख्य विभाग पाडले होते.
 अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच
- 3 शिवकालीन गाव पंचायाल्ला काय म्हटले जात होते?
 अ) ग्राम सभा ब) गोत सभा क) पंचायत ड) यापैकी नाही
- 4 सुलतानशाहीत राज्यपालास काय म्हंटले जात होते.
 अ) सुभेदार ब) मुक्ती क) जहागीर ड) अरिझ
- 5 कोणत्या सुलतानाने सर्वप्रथम राज्यातील जमिनीची मोजणी केली.
 अ) महंमद -बिन-तुघलक ब) अल्लाऊद्दीन खिलजी क) अल्लमश ड) सिकंदर लोदी

- 6 कनिष्ठ न्यायालये आणि अपील न्यायालये कोणी स्थापन केली?
अ) लॉर्ड कानिंग ब) लॉर्ड क्लाइव क) कॉर्नवालीस ड) सर जॉन शोर
- 7 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?
अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर उ) कॉर्नवालीस
- 8 बोर्ड ऑफ ट्रेड कोणी स्थापन केले?
अ) लॉर्ड बेंटिंग ब) वॉरेन हेस्टिंग्स c) डलहौसी ड) कॉर्नवालीस
- 9 बंगालमधील दुहेरी शासन व्यवस्था कोणी नष्ट केली ?
अ) वॉरेन हेस्टिंग्स ब) कॉर्नवालीस c) लॉर्ड बेंटिंग ड) डलहौसी
- 10 कायमधारा व्यवस्थेची घोषणा कोणी केली ?
अ) कॉर्नवालीस ब) डलहौसी क) लॉर्ड बेंटिंग ड) वॉरेन हेस्टिंग्स
- 11 १९३५ च्या कायद्यात किती कलमे होती?
अ) ३९५ कलमे ब) ३२१ कलमे क) ३०० कलमे ड) यापैकी नाही
- 12 कोणत्या कायद्यानुसार भारतीय जनतेला स्वयंशासनाचा अधिकार ब्रिटीश शासनाकडून मिळाला?
अ) १९१९ चा भारत प्रशासन कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही
- 13 कोणत्या कायद्याने प्रांतात द्विदल पद्धतीचा स्वीकार करण्यात आला आहे?
अ) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ब) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा क) १९१९ चा भारत प्रशासन कायदा ड) यापैकी नाही
- 14 भारतात राष्ट्रीय सभेची स्थापना केव्हा झाली?
अ) १८८५ ब) १८८४ क) १८८८ ड) १८८७
- 15 गव्हर्नर जनरलच्या शासनाला प्रथम असे नामाधिकरण झाले.
अ) लेजिस्लेटीव्ह कौन्सिल ब) एक्झिक्युटिव्ह कौन्सिल क) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ड) यापैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सुलतानकालीन प्रांतातील प्रमुख सुभेदार
- 2 छत्रपती शिवाजी महाराजांची ग्रामीण व्यवस्था
- 3 कायमधारा पद्धत
- 4 १८९२ चा कायदा

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अष्टप्रधानमंडळ स्पष्ट करा.
- 2 1784 मधील पिट्स इंडिया कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.
- 3 १८५८ च्या कायद्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 4 १९०९ च्या प्रशासकीय सुधारणा कायद्याची चर्चा करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मुघलकालीन केंद्रीय प्रशासकीय व्यवस्था स्पष्ट करा.
- 2 कॉर्नवालीस यांच्या काळातील प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 अष्टप्रधान मंडळात ----- हा परराष्ट्र मंत्री म्हणून काम करित होता.

अ) पेशवा ब) सरसेनापती क) सुमंत ड) न्यायधीश

Option 3

2 छत्रपती शिवाजी महाराजांनी राज्यकारभाराच्या सोयीसाठी स्वराज्याचेमुख्य विभाग पाडले होते.

अ) दोन ब) तीन क) चार ड) पाच

Option 2

3 शिवकालीन गाव पंचायाला काय म्हटले जात होते?

अ) ग्राम सभा ब) गोत सभा क) पंचायत ड) यापैकी नाही

Option 2

4 सुलतानशाहीत राज्यपालास काय म्हंटले जात होते.

अ) सुभेदार ब) मुक्ती क) जहागीर ड) अरिझ

Option 2

5 कोणत्या सुलतानाने सर्वप्रथम राज्यातील जमिनीची मोजणी केली.

अ) महंमद -बिन-तुघलक ब) अल्लाऊद्दीन खिलजी क) अल्लमश ड) सिकंदर लोदी

Option 2

6 कनिष्ठ न्यायालये आणि अपील न्यायालये कोणी स्थापन केली?

अ) लॉर्ड कानिंग ब) लॉर्ड क्लाइव क) कॉर्नवालीस ड) सर जॉन शोर

Option 3

7 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?

अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

Option 4

8 बोर्ड ऑफ ट्रेड कोणी स्थापन केले?

अ) लॉर्ड बेंटिंग ब) वॉरेन हेस्टिंग्स क) डलहौसी ड) कॉर्नवालीस

Option 2

9 बंगालमधील दुहेरी शासन व्यवस्था कोणी नष्ट केली ?

अ) वॉरेन हेस्टिंग्स ब) कॉर्नवालीस क) लॉर्ड बेंटिंग ड) डलहौसी

Option 1

10 कायमधारा व्यवस्थेची घोषणा कोणी केली ?

अ) कॉर्नवालीस ब) डलहौसी क) लॉर्ड बेंटिंग ड) वॉरेन हेस्टिंग्स

Option 1

11 १९३५ च्या कायद्यात किती कलमे होती?

अ) ३९५ कलमे ब) ३२१ कलमे क) ३०० कलमे ड) यापैकी नाही

Option 2

12 कोणत्या कायद्यानुसार भारतीय जनतेला स्वयंशासनाचा अधिकार ब्रिटीश शासनाकडून मिळाला?

अ) १९१९ चा भारत प्रशासन कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही

Option 2

13 कोणत्या कायद्याने प्रांतात द्विदल पद्धतीचा स्वीकार करण्यात आला आहे?

- अ) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ब) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा क) १९१९ चा भारत प्रशासन कायदा
ड) यापैकी नाही

Option 3

14 भारतात राष्ट्रीय सभेची स्थापना केव्हा झाली?

- अ) १८८५ ब) १८८४ क) १८८८ ड) १८८७

Option 1

15 गव्हर्नर जनरलच्या शासनाला प्रथम असे नामाधिकरण झाले.

- अ) लेजिस्लेटीव्ह कौन्सिल ब) एक्झिक्युटिव्ह कौन्सिल क) गव्हर्मंट ऑफ इंडिया ड) यापैकी नाही

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सुलतानकालीन प्रांतातील प्रमुख सुभेदार

Ans:

2 छत्रपती शिवाजी महाराजांची ग्रामीण व्यवस्था

Ans:

3 कायमधारा पद्धत

Ans:

4 १८९२ चा कायदा

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 छत्रपती शिवाजी महाराजांचे अष्टप्रधानमंडळ स्पष्ट करा.

Ans:

2 1784 मधील पिट्स इंडिया कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.

Ans:

3 १८५८ च्या कायद्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

4 १९०९ च्या प्रशासकीय सुधारणा कायद्याची चर्चा करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मुघलकालीन केंद्रीय प्रशासकीय व्यवस्था स्पष्ट करा.

Ans:

2 कॉर्नवालीस यांच्या काळातील प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

Ans:
